

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS SUVAŽIAVIMAS

REZOLIUCIJA

DĖL LSDP PRIORITETŲ LIETUVOS PIRMININKAVIMO ES TARYBAI METU

2025 m. gegužės 17 d., Vilnius

Lietuvos socialdemokratų partijos suvažiavimas,

Pabrėždamas ypatingą XIX-os Vyriausybės atsakomybę užtikrinti sklandų Lietuvos pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai 2027 metais,

Įvertindamas pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai kaip išskirtinę galimybę Lietuvai lyderiauti formuojant svarbiausias Europos Sąjungos politikos kryptis ir konsoliduoti šalies diplomatinčius, institucinius bei kultūrinius ryšius su strateginiais partneriais,

Suprasdamas skaudžias Rusijoje įsitvirtinusio šovinistinio V. Putino režimo vykdomo karo prieš Ukrainą pasekmes tiek Ukrainai, tiek Europos Sąjungai, tiek ir visai tarptautinei bendrijai,

Įvertindamas neigiamus karinių konfliktų, geo-ekonominės konfrontacijos, visuomenių poliarizacijos, maisto produktų, energijos išteklių ir kitų pragyvenimui būtinų prekių bei paslaugų kainų kilimo, klimato kaitos ir migracijos krizių padarinius tiek Lietuvai, tiek ir Europos Sąjungai,

Konstatuodamas, jog Europos Sąjunga privalo spręsti strateginius kolektyvinio gynybos finansavimo, humanitarinio bei karinio nestabilumo Europos Sąjungos (Rytų ir Pietų) kaimynystėje, augančių rizikų ES ekonomikos konkurencingumui uždavinius,

Suprasdamas Sauli Niinistö pranešime „Saugesni kartu“ pagrįstą būtinybę stiprinti Europos Sąjungos civilinį ir karinį pasirėmimą bei pasiruošimą galimų įvairių krizių suvaldymui,

Pasisakydamas už Mario Draghi ataskaitoje „Europos konkurencingumas: žvelgiant pirmyn“ išdėstytus Europos Sąjungos valdysenos reformos, pilno bendrosios rinkos užbaigimo ir įgyvendinimo, pramonės konkurencingumo bei inovacijų stiprinimo tikslus,

Pritardamas Enrico Letta ataskaitos „Daug daugiau nei rinka“ kvietimui integruoti stiprią socialinę dimensiją vieningoje rinkoje, mažinant socialines ir regionines nelygybes, kovojant prieš viešųjų paslaugų (sveikatos, švietimo) privatizaciją, užtikrinant orias darbo ir pragyvenimo sąlygas visiems,

Paremdamas Europos Sąjungos strateginio dialogo dėl ES žemės ūkio politikos „Bendra ūkininkavimo ir maisto gamybos perspektyva Europoje“ išvadas,

Pabrėždamas būtinybę laikytis visų Europos socialinių teisių ramsčio (ESTR) darbotvarkėje numatytų socialinės rinkos stiprinimo principų – remti darbuotojų ir savarankiškai dirbančių

asmenų sąžiningą darbo užmokestį, lygių galimybių įsidarbinti užtikrinimą, mokymą ir sąžiningas persikvalifikavimo galimybes, pagalbą žmonėms gauti būtiną apsaugą ir paslaugas,

Įvertindamas ESTR darbotvarkės įgyvendinimo reikšmę visuomenių poliarizacijos, nepasitikėjimo viešosiomis institucijomis ir politinio neapibrėžtumo šalyse narėse mažinimui,

Išreikšdamas savo visišką paramą Europos Sąjungos sprendimui priimti Ukrainos ir Moldovos paraiškas stojimui į ES ir pritardamas kuo spartesnei šių šalių stojimo į ES eigai bei būtinybei joms teikti visapusišką pagalbą jų stojimo į ES kelyje,

Pasisakydamas už Vakarų Balkanų šalių integracijos į ES užbaigimą, taip pat ir už būtinybę tęsti dialogą su Sakartvelu dėl jo stojimo į ES proceso, sveikindamas Armėnijos pastangas suartėti su ES, o taip pat pasisakydamas už būtinybę tęsti diskusijas su Turkija dėl jos įsipareigojimų,

Įvertindamas ypatingą Lietuvos atsakomybę vedant ir užbaigiant derybas dėl naujos Daugiametės finansinės perspektyvos (DFP),

Numatydamas galimybę Lietuvai siekti plataus sutarimo dėl būtinybės didinti Europos Sąjungos biudžetą bei plėsti finansinius „nuosavų išteklių“ šaltinius, kurie leistų finansuoti tolimesnę sąjungos integraciją ir plėtrą, paramą Ukrainai ir jos atstatymą, klimato ir technologinį perėjimą bei kitas sritis,

Atsižvelgdamas į Baltosios knygos dėl Europos Sąjungos ateities ir Konferencijos dėl Europos Sąjungos ateities pasiūlymus ir ragindamas pritarti ES Tarybos generalinio sekretoriato išvadas dėl galimų kelių tai realizuoti, netgi atliekant ir kai kuriuos Lisabonos sutarties papildymus,

Suvokdamas, jog besiplečianti ir naujus narius priimanti Europos Sąjunga privalo imtis ryžtingų žingsnių efektyvesniems sprendimų priėmimo Europos Sąjungoje ir šalyse narėse mechanizmams sukurti,

Pritardamas Lisabonos sutartyje esamą veto teisės naudojimo siaurinimui ES užsienio, saugumo ir gynybos politikoje, jos vietoje dažniau taikant kvalifikuotos balsų daugumos taisyklę bei siūlydamas didinti ES biudžetą bei pasisakydamas prieš skirtingų greičių ES funkcionavimą, kadangi tai gali paskatinti ES dezintegracijos tendencijas,

Išreiškia savo visišką pritarimą Europos Parlamento socialistų ir demokratų pažangiojo aljanso frakcijos bei Europos Socialistų partijos (PES) pasiūlymams dėl efektyvesnės ir labiau integruotos bei socialiai teisingesnės Europos Sąjungos sukūrimo ir siūlo Vyriausybę atsižvelgti į šiuos pasiūlymus ruošiant Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai darbotvarkę.

LSDP nuosekliai laikosi LR Konstitucijoje bei LR Konstituciniame Akte „Dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje“ įtvirtinto reguliavimo, nustatančio, kad Lietuvos Respublika dalijasi ar patiki Europos Sąjungai valstybės institucijų kompetenciją sutartyse

numatytose srityse ir tik tiek, kad kartu su kitomis ES valstybėmis bendrai vykdytų narystės įsipareigojimus tose srityse. Lietuvos Respublika nedelegavo Europos Sąjungai valstybės suvereniteto, bet tik dalijasi savo institucijų kompetencijomis Lisabonos sutarties numatytais sąlygomis ir tvarka bendriems ES reikalams spręsti. Lietuvos valstybinės valdžios institucijos – Seimas, Prezidentas ir Vyriausybė – turi aiškias išmintines konstitucines kompetencijas, kurių viena kitai jos perleisti negali. Todėl suvažiavimas remia Ministro Pirmininko ir Prezidento tarpinstitucinį bendradarbiavimą atstovaujant Lietuvą Europos valstybių ir vyriausybių vadovų Taryboje.

Suprasdamas, kad efektyvus Lietuvos pasiruošimas pirmininkavimui ES tarybai ir suformuluotų tikslų, ypač vidaus rinkos plėtros uždavinių srityje įgyvendinimas, reikalauja visų šalies ministerijų sutelktų pastangų, LSDP suvažiavimas ragina Lietuvos Respublikos Vyriausybę, pradedant 2025 m. viduriu, sustiprinti Europos reikalų koordinavimą LRV lygmenyje.

LSDP ir toliau svarbiausiu tikslu laiko stiprią ir solidarią Europos Sąjungą, grindžiamą Europos socialinių teisių ramstyje įtvirtintomis socialinėmis teisėmis.

Prioritetiniais Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai tikslais laikome:

1. Pilnai visus ES tikslus ir priimtus įsipareigojimus bei naujas politikas apimančios Daugiametės finansinės programos 2028 - 2035 patvirtinimą, užtikrinantį tiek didesnę ES vidaus rinkos ir visų jos politikų integraciją, tiek efektyvios ES plėtros poreikių patenkinimą, tiek visapusišią paramą Ukrainos suverenitetui apginti teikimą bei jos įstojimo į ES realizavimą.
2. Vidaus rinkos efektyvumo, konkurencingumo, strateginio suverenumo stiprinimą – ES rinkos paruošimą pasaulyje didėjančiai geo-ekonominiai konfrontacijai.
3. ES gynybos sąjungos stiprinimą – bendrų ES išteklių gynybai konsolidavimą.
4. ES integracijos stiprinimą – geresnę ekonominę, fiskalinę ir socialinę politikos koordinavimą.
5. Visų ESTR tikslų ir principų įgyvendinimą – pragyvenimo kaštų augimo krizės suvaldymą, socialinės ir regioninės nelygybės mažinimą.
6. Europos sveikatos sąjungos stiprinimą – ES galių sveikatos prevencijos bei kovos su pavojingomis infekcijomis srityse stiprinimą.
7. ES valdysenos reformą – veto teisės naudojimo saugumo ir užsienio politikoje susiaurinimą, kitų ES sprendimų priėmimo efektyvinimo reformų realizavimą, įstatymo viršenybės principo pažeidimo susiejimą su ES biudžetinių lėšų panaudojimu.
8. ES biudžeto didinimą ir nuosavų išteklių užtikrinimą – geresnę paramos plėtrai, kitų kolektyvinių iniciatyvų finansavimą, socialinės sanglaudos ir inovacijų rėmimą.
9. Europos žaliojo kurso įgyvendinimą – žemės ūkio aplinkosaugos ir energetikos modernizavimą.
10. Skaitmeninės transformacijos ir dirbtinio intelekto reguliavimo proveržį – žmogaus teisėmis bei demokratija grįstą technologinę pažangą.

Svarbiausias 2025-2029 m. ES strateginės darbotvarkės uždavinys – pasiruošti ilgalaikiam tvariam vystymuisi, atliepiančiam augančios geo-ekonominės konkurencijos keliamus iššūkius. Pratęsiant

pastaraisiais metais Tarybai pirmininkavusių valstybių narių (pvz., Prancūzijos, Ispanijos, Švedijos, Lenkijos) prioritetus, formuojant ES ilgalaikę darbotvarkę, būtina skirti kur kas daugiau dėmesio konkurencingumo ir strateginio suverenumo stiprinimui.

ES gynybos ir saugumo sąjungos stiprinimo poreikis taip pat yra glaudžiai susijęs su rinkos konkurencingumo ir visuomenės socialinio saugumo stiprinimu ir plėtra, t.y. bendros gynybai ir saugumui reikalingos rinkos sukūrimu, paramai bendroms valstybių narių gynybos iniciatyvoms ir paramai valstybių socialinio saugumo didinimui.

Šiandieninės pasaulinės konkurencijos sąlygomis ES privalo susirūpinti savo strategine aukštųjų technologijų ir moderniosios pramonės autonomija. Auganti ketvirtosios pramoninės revoliucijos banga atneša naujus robotizacijos, automatizacijos, dirbtinio intelekto, skaitmeninių, bio-, informacinių technologijų bei dirbtinio intelekto iššūkius bei naujas galimybes.

Ši naujų inovatyvių industrijų plėtra turi stiprinti ES sanglaudos bei integracijos politikas, tarnauti žiedinės ekonomikos, aplinkosaugos, žemdirbystės modernizavimui, sveikatos apsaugos ir naujų gydymo technologijų įvaldymui, kibernetinio saugumo problemų sprendimui bei tausojančio vystymo ir klimato tikslų įgyvendinimui. ES privalo jau dabar kurti ir naujus socialinės dirbančiųjų su moderniomis technologijomis apsaugos būdus, o taip pat sugebėti pritaikyti ES darbo rinką šiems naujiems pokyčiams, kartu užtikrinant priemones naujų galimų nelygybės formų šalinimui.

Lietuva pirmininkavimo ES Tarybai metu turi galimybę išlaikyti ne tik dėmesį ES strateginės autonomijos didinimui, bet ir mūsų šalis turi akcentuoti ES sanglaudos ir integracijos politiką. Spartesnė ES integracija, didesnis ES biudžetas, institucinės reformos, teisės viršenybės ir demokratijos vertybių stiprinimas, augančių regioninių ir socialinių nelygybių mažinimas ir pragyvenimo kaštų augimo krizės suvaldymas, LSDP suvažiavimo teigimu, yra būtinosios sąlygos darniasniam ES veikimui, jos pasirūpinimui piliečiais ir visuomenių pasitikėjimo ES institucijomis stiprinimui.

LSDP pasisako už stiprias ES pozicijas politinėje pasaulio lyderystėje siekiant taikos, aktyviai dalyvaujant daugiašaliuose stabilumą ir demokratiją (veiksmingiausias priemones piliečių apsaugai) palaikančiuose procesuose pasaulyje. ES turi aktyviau prisidėti prie pasaulinės nelygybės mažinimo ir klimato teisingumo, stiprindama solidarumą su Pasaulio Pietumis. Pirmenybė turi būti teikiama humanitarinei pagalbai, vystomojo bendradarbiavimo stiprinimui, sąžiningam klimato fondų paskirstymui ir abipusiai naudingiems, žmogaus teises gerbiančiams ekonominiams santykiams. Lietuva už tai, kad Europos strateginis suverenumas būtų suderintas su teisinga, solidaria ir atsakinga tarptautine politika.

LSDP pirmininkas

Gintautas Paluckas